

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 12-60 Din

za inozemstvo 25.-

osebno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvo:

Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvska ul. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandrova 6.

Račun pri poštn. čekov. zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 17. maja.

Novine razpravljajo o verifikacijski debati v narodni skupščini. Režimski listi so pridno na poslu, da prikazujejo osebno govor ministra Ljube Jovanovića kot nekako politično razodetje. Gospod Jovanović je med radikali gotovo najpametnejša glava in zbral je vso umetnost svoje govorniške dijaletike, da pobija veliki govor Svetozara Pribičevića. Odločil se je za metodo, ki je najbolj priporočljiva, ako se je treba izogniti koščljivim vprašanjem.

Gosp. Jovanović je izgovoril na adresu Slovencev in Hrvatov dve, tri simpatične besede. To ni težko, zlasti, če se sedi v samoradikalški, samosrbski vladi. Nasprotno, celo potrebno je: Slovencev in Hrvatov lepo besedo, a meni vso moč. Ravno tako poceni so fraze, da Srbini naj ostane Srbini, Hrvat Hrvat in Slovenci Slovencev. Dosedaj se še ni nikdo, razven somišljenikov gosp. Jovanovića, postavil na drugo stališče. Le večsrbški radikali trdijo, da bi se morali v Hrvati i Slovenci posrbiti, in dovolj je v tem pogledu čitati njihova glasila le en dan. Jugoslovanska ideologija ne zanika niti eksistence plemen niti eksistence imen, toda ona ne priznava opasne posledice, ki jo dopušča has Jovanovićeve na videz lepo besede, ker boče, da se v našem narodu in v njegovi državi razvije notranja sila, kulturna in gospodarska brez omejitve na plemensko individualitete in meje, ki jih postavlja gosp. Jovanović. Oni, ki hočejo v naši državi plemensko hegemonijo, se poslužujejo v bistvu iste-ga gesla in fraza «Srbij ostanimu Srbij» je tudi program srbskih amputacijonstov, kakor je njeno hrvatsko izdanje argument za hrvatsko republiko.

Toda gospod Jovanović je tudi za sporazumevanje. On je pripravljen v vsakim se razgovorjati, se v vsakim pogajati. Tu-li z Radićem. Kar so on in njegovi tovariši šteli demokratom lanske jeseni v največji greh, ko je šlo za to, da se poruši koalicija, to proglašajo radikalni prvaki sedaj za največjo čednost, ko gre za to, da se obdrži na krmilu samoradikalška manjšinska vlada. Kdaj je bila stranka, v katere imenu govori gosp. Jovanović, iskrena? Najtočnejše bo, da je bila obkrajat neiskrena. «Sporazum» je le prazna beseda, ako se ji ne da vsaj nekaj vsebine. Navzlic vsej zmedenosti in pogosti kontradiktornosti Radićevih izjav in če reduciramo njegovo «mirotvornost», «človečanstvo», «seljaško» itd. republiko na to, kar je — na demagoško frazo — vemo vendar, kaj približno Radić hoče, odnosno noče. On noče edinstvene države, noče unitaristične ustave (ki nima nič opraviti v ministerjalnim centralizmom in potrebo široke samouprave). Nedavno je preko svojega partijskega učenjaka dr. Horvata razvil podroben federalističen program. Kaj pravi vlada na to? Kakšno temeljno osnovo za sporazum usvaja ona? Tega gosp. Jovanović ni povedal. Ali je torej vlada v tem pogledu brez programa?

Mi menimo, da ni. Toda ta program je povsem nekaj drugega, nego si predstavljajo tisti, na katerih sentimentalnost je beseda o sporazumu pretačunjena. Na tej frazi je zgrajena vsa eksistenca današnjega režima! Radikali se razgovorjajo z Radićem, ker s tem pridobivajo na času in držijo hrvatskega gospoda leno v Zagrebu; sebe pa ni življenju. Radić se razgovorja z radikali, ker na ta način preprečuje sicer neizogibno koalicijo profederalističnih skupin in prost vsakega nadlegovanja utrjuje svoje pozicije ter pripravlja nadaljnje načrte. Radikalški, samosrbski režim v državi je najboljši zaveznik njegovega samoradštva. Klerikali se «sporazumevajo», da bi demokraciji ostali v opoziciji in da bi si sami otvorili pot do formalne vladne moči vsaj v slovenski pokrajini, ne da bi morali javno in preko noči se razkrinkati pred maso svojih volilcev. In tak hvalijo danes drug drugega, Korošec Pašiča, Jovanović Hrvate, Radić radikale.

Tam pa, kjer si pridejo strankarski interesi navzkriž in kjer bi bila prva konkretna prilika za sporazumevanje, izgleda stvar takoj drugače. V Bosni pričena radikalški režim v svojo silo pritiskati uboge srabovce, ki so lakorekoč tudi udeležniki velike akcije za mir in medsebojno ljubezben. V Zagrebu so radikali podpisali protokol v katerem so se obvezali, da bodo izvršili gotove ukrepe, ki jih je federalistični blok smatral kot predpogoj za nadaljnja pogajanja. Gosp. Jovanović je slovesno proglasil, da radikalška stranka teza protokola ni ratificirala in da ne bo po njem postopala. Ali ni čudno, da eta i Radić i Korošec to izjavo povsem mirno sprejela na znanje in da federalistično časopisje radi nje ne kaže nič manjšega zadovoljstva nad radikalškim režimom?

Vse govorjenje o sporazumu med Srbij, Hrvatij in Slovencij kot o nekakem plemenskem problemu, je prazno. Jedro vprašanja tiči povsem drugje. Ustavljati je treba zdravo državo, s pametno kulturno, socialno in gospodarsko politiko, reformirati je treba upravo, dati je treba narodu v polni meri z ustavo mu garantirani vpliv na vodstvo javnih poslov v samoupravi.

Profikomitaška borba v Bolgariji

NOVE ARETACIJE VODITELJEV MAKEDONSTVUJUŠČIH. — PO-ROČILO O SMRTI ALEKSANDROVA SE POTRjuje.

Beograd, 17. maja. d. Vesti iz Bolgarije potrjujejo, da je bil v zadnjih bojih vladnih čet s komitami ubit vodja makedonstvujuščih Todor Aleksandrov. V borbah v okolici Džumaje je bil večeraj ranjen drugi komitiski vodja Jovan Grlo, vendar pa se bolgarskim četam ni posređilo, da bi ga ujeli, ker so ga tovariši odnesli s seboj na Osoгово planino v smeri proti Čustendilu. Paš pa je bilo v bojih pri Džumaji ujetih nad 100 drugih komitašev.

V Sofiji je bil aretiran general Protopogorov, ker je bil v zvezi z glavnim odborom makedonstvujuščih. Prišel bo z drugimi voditelji komitaške akcije pred preki sod. Z njim vred je bilo v Sofiji na novo aretiranih okrog 20 ljudi. Akcija proti komitašem se nadaljuje z vso energijo. Ves Jugozapadni del Bolgarije je spremenjen v bojišče, kjer

se vrše dan za dnevom krvavi spopadi med redno vojsko in komiti. Časopisi o vsem tem ne smejo objavljati drugih poročil kakor uradne komunikacije. Stambolijski je prepovedal tudi članom vlade izjave o protikomitski akciji.

Štip, 17. maja. r. V bitki pri Perovu je bil ubit komitiski vojvoda Avram Predočević, ki je osumljen mnogih zločinov v melniškem srezu. Ranjen in prijeto je bil tudi Nikola Prosanović, sorodnik pokojnega Predočevića.

Sofija, 17. maja. n. Kakor se zatjuje z uradne strani, so kraji okoli Džumaje in Petriča vse do Melnika popolnoma očiščeni komitašev. Razbite komitaške čete so se raspršile po obmejnih krajih ter ne kažejo nikakega odpora več proti vladnim četam, ki jih ne prestanto preganjajo.

Angleško-ruska pogajanja

KRASIN PRI LORDU CURZONU.

London, 17. maja. s. Reuterjev urad lavilja, da sta Lord Curzon in Krasin danes dopoldne v zunanjem uradu imela daljšo konferenco, kateri je prisostvoval tudi državni podtajnik za zunanje zadeve Mac Neill in več uradnikov ruskega oddelka zunanje urada.

London, 17. maja. is. Ministrski svet se je danes bavil z ruskim vprašanjem. Krasin je izjavil, da bi ukinitje trgovinske pogodbe z Rusijoj imelo za posledico tudi to, da bi morala Rusija z Anglijo sklenjene trgovske posle v skupnem znesku 10 milijonov funtov oddati drugi državi.

V pončenih angleških krogih se precizira stališče angleške vlade tako, da

bo, ako sovjetske oblasti ne bi ugodile stavljenim zahtevam, razveljavljen trgovinski dogovor. Temu nasproti pa se trdi v političnih krogih, da vsled vpliva Bonar Lawa ne bo prišlo do preloma. Pač pa na ruski strani niso preveč optimistični. Krasin je izjavil, da vidi ugodne znake le v debati v zgodnji zbornici. V ruskih krogih ne verujejo v popolni uspeh.

Moskva, 17. maja. s. Ruski listi pišejo z ozirom na rusko noto, da je vprašanje vojne ali miru odvisno od Anglije. Rusija se ne boji vojne, hoče jo pa preprečiti. Rusija si želi normalnih odnošajev do Anglije in bo mirno počakala na angleški odgovor.

Foch na češkem

Praga, 17. maja. j. Maršal Foch je prispel v Bratislavo, kjer so ga sprejeli kar najsvečanije. Na govore je odgovoril maršal, da je tudi Francija snotreno delala za osvoboditev Českoslovaške in za njeno ustanovitev. Českoslovaška je dovolj močna in konsolidirana, da z lastnimi močmi brani svoj obstoj. Veseli ga, da more to ugotoviti.

Vsi listi prosiljavajo v lepih člankih oddajajočega gosta.

Pariz, 17. maja. j. K potovanju maršala Focha piše «L' Ere Nouvelle». Vedno je bil cilj merodajnih krogov Francije, da obstoji na donavskem ozemlju več močnih in od Pariza politično in vojaško inspiriranih držav, ki bi nastopile proti vsaki nemški ofenzivi in ki bi odklanjale vsak germansko-ruski blok. Ruhrsko vprašanje ter nemirni potek lausnanske konference so povečale skrb francoskih politikov glede vprašanja Srednje Evrope in bližnjega vzhoda. List meni, da delajo najvišji francoski krogi na to, da se doseže zbliznanje med Varšavo in Prago. Ni izključeno, da je bil obisk maršala Focha v Prago in Varšavo namenjen samo temu cilju.

KOTOR SE PRIKLJUČI CETINJSKI OBLASTI.

Beograd, 17. maja. r. Na konferenci okrožnih načelnikov, komandantov orožniške brigade, velikega župana cetinjskega in načelnika javne varnosti Zike Laziča je bilo sklenjeno, naj se ministru notranjih del z ozirom na javno varnost predlaga, da se Boka Kotorska, ki je doslej pripadala Dalmaciji, na podlagi zakona o občini upravi združi s cetinjsko oblastjo. Minister notranjih poslov je ta predlog sprejel in že izdal potrebne odredbe.

GENERAL LE RONDE V AVDIJENCI.

Beograd, 17. maja. r. Danes opoldne je sprejel kralj v posebni avdijenci generala Le Ronda.

Reforma avstrijskih železnik

Dunaj, 16. maja. s. Narodni skupščini je bil predložen osnutek zakona o reformi Zveznih železnice, po katerem bo obrat Zveznih železnice popolnoma komercializiran, tako da se loči od centralne uprave in pride v območje posebnega organa, ki bo sestavljen iz generalnega ravnateljstva in posebne upravne komisije. Podjetje se bo imenovalo »Avstrijske Zvezne železnice« in bo protokolirano pri trgovskem sodišču; poleg tega bo v kreditnih zadevah bolj samostojno. Zvezna vlada in podjetje jamčita medsebojno za obrat, oziroma morebitne primanjkljaje. Redukcija uradnih stva, ki je v tem osnutku tudi predvidena, se mora izvesti do junija 1924.

POGAJANJA Z ITALIJO.

Beograd, 17. maja. r. Danes zjutraj sta prispela semkaj univ. prof. dr. Šlović in bivši ban dr. Laginja, člana naše paritetne komisije. Dopoldne sta konferirala z Ninčičem, ker se pričakuje, da bodo pogajanja z Italijoj glede ureditve reškega vprašanja v kratkem obnovljena.

NOVA PARLAMENTARNA VEČINA NA POLJSKEM.

Varšava, 17. maja. j. Danes se je tu v Korfantijevem stanovanju podpisal sporazum med desničarskimi in Witoszevo stranko. Zapisnik vsebuje tudi delovni program bodoče parlamentarne večine.

INCIDENT PRI POGREBU GOSPE MASARYKOVE.

Praga, 17. maja. s. Kakor javlja Pravo Lidu, se je katoliški duhovnik v Lanih branil pokopati truplo soproge predsednika Masaryka na tamošnjem pokopališču in je to utemeljil s tem, da je bila pokojnica do leta 1892. evangelijske vere, od takrat pa brez konfesije. Šele na prizadevanje občinske uprave je duhovnik odstopil od svojega sklepa.

uničiti je treba vsako enostransko plemensko izrabljanje prilik, v katerih se narod in država nahajata, pobijati je treba hegemonistične ambicije, kjerkoli se pojavijo — to je pravo delo za sporazum in tu je dosegljivo ono veliko notranje izmirenje, ki ga vsi pravi narodni ljudje tako iskreno želijo.

Ali so besede gosp. Jovanovića dokaz, da smemo od radikalškega režima v tem pravcu pričakovati resnega dela in uspehov? To vprašanje je za vsakega, ki je nekoliko motril kratko zgodovino naše mlade države, le retoričnega značaja.

Pred novim prelomom v Lausanni

GRČIJA NE PLAČA ODŠKODNINE.

Lausanne, 17. maja. s. Dočim so se pogajanja med zavezniki in Turki obrnila na boljše, je opaziti zadnje dni nekaj napetosti med Grki in Turki. Kakor poročajo, je dospel grški ministriki predsednik Aleksandris v Lausanne, da do prihodnjega četrtka ugotovi, ali je mogoče računati na sklep miru. Grki so mnenja, da naj o vprašanju reparacij glede po Turkih opustošenih krajev odloča posebno razsodišče, dočim se Turki temu protivijo, ker bi imela Anglija v tem primeru važno besedo: Turki predlagajo švicarski vojni svet za razsodišče. Venezelos bo v četrtek obiskal Izmet-pašo. Na tem sestanku se bo položaj končno razjasnil.

Atene, 17. maja. i. Tukajsnji listi trdijo, da je dobila grška delegacija v

Lausanni naročilo, naj zapusti konferenco, če bo plenarna seja odločila, da mora Grčija plačati vojno odškodnino.

Lausanne, 17. maja. (zvečer) j. Danes sicer ni bila napovedana nobena seja konference, pa je nenadoma za sklicanje seje naprosil Izmet-paša sira Humboldta ki jo je tudi sklical. Očividno je dobil Izmet-paša ravno danes nove instrukcije iz Angore. Na seji je izjavil, da je angorska vlada pripravljena odrediti se enemu delu grške odškodnine in je zato navedel pogoje, ki jih pa Venezelos ni hotel sprejeti. Tako je napetost konference še vedno neizpremenjena. Baje je dobila grška delegacija instrukcije, naj mahoma zapusti konferenco, če bi ta na plenarni seji odločila, da mora Grčija plačati Turčiji vojno odškodnino.

Nemčija bo ponudila večjo vsoto

ZNAČILNE IZJAVE V BERLINU IN PARIZU.

London, 17. maja. i. Sir Crowe je danes sprejel v avdijenci nemškega poslanika v Londonu, ki ima misijo, sondirati pri angleški vladi teren za nove nemške predloge.

Berlin, 17. maja. z. Nemški državni zbor je večeraj kljub odklanjajočemu stališču vlade razpravljaj tudi o zunanjem političnem položaju. Voditelj socialistov Müller je kritiziral nemški odgovor na francosko noto kot nespretno sestavljen. Pogreške naj se v odgovoru na angleško noto popravijo: predložijo naj se konkretni predlogi glede garancij za odškodnino. Tudi socialisti odklanjajo vsako kapitulacijo Nemčije. Tudi se je treba upreti mednarodni finančni kontroli, ki je Avstriji vzela vso samostojnost. Iz govora poslanca Müllerja je bilo razvidno, da socialisti ne želijo padca Cunovega kabineta.

Stranke meščanske delovne večine so po posl. Liechtu izjavile, da ne smatrajo za oportuno razpravljati v sedanjem trenutku o mednarodnem položaju.

Nemški nacionalci Hergt je zahteval, da vlada sploh ne odgovori ne Anglezem in ne Italijanom.

Zunanji minister Rosenberg je odklonil podati izjave, ker vlada še ni končala razprave o novih.

Ko je dobil besedo komunist Cohen, so vsi nekommunistični poslanci in ministri zapustili dvorano.

Nemškonacionalni posl. Wulle je obdožil Bavarce, da konspirirajo s Francozji, češ, francoske niti se predejo od Pariza čez Monakovo na Dunaj in dalje čez Budimpešto v Bukarešto. Opasnost je, da si Francozji dobijo hegemonistično pozicijo na nemškem jugu.

Zbornica je nato odobrila proračun državnega kanclerja in zunanjega ministrstva ter se odgodila čez binokostne praznike.

Pariz, 17. maja. s. V govoru o stališču Francije napram Nemčiji je poudarjal v zbornici bivši minister za osvobodjene kraje Loucheur, da je laž, ako se trdi, da je takozvana imperija-

listična Francija končnoveljavno zasedla ruhrsko ozemlje. Francija zahteva le pametne reparacijske številke, ki jih more Nemčija plačati. Vprašanje varnosti Francije se je pred vsem svetom zopet načelo, ker Washington in London nista ratificirala garancijskega pakta. Renski breg ne sme ostati pod prusko oblastjo. Renske province morajo postati samostojne, vendar pa se mora obvarovati politična in gospodarska zveza z Nemčijoj, toda pod nadzorstvom, ki bo preprečilo eventualne vojaške priprave Nemčije. Končno je govornik izjavil, da bo ruhrsko ozemlje toliko časa zasedeno, dokler Francija ne dobi jamstev za svojo varnost.

BORBA V PORUHRJU SE NADALJUJE

Curth, 17. maja. i. Nemci so spustili v zrak železniški most pri Weddau, železniški most čez Ems med Elberfeldom in Oberhausnom ter most med Duisburgom in Meiderichom, da bi Francozom in Belgijcem otežkočili izvoz poruhrskega premoga.

Zato so Francozi zasedli cementne tvornice v Widhamu pri Mainzju, sekvestrirali denar 17.700.000 mark v hranilnici v Kettwigu, zaprli tamošnjega župana, vzeli iz invalidske blagajne v Derrenshingenu 24 milijonov mark. Metalne tvornice v Porenju morajo plačati 500 mark globe ker niso še plačale kovinskega davka zasedbenim četam.

Berlin, 17. maja. i. Nemška vlada je sinoči odposlala v Pariz, Bruselj in London novo protestno noto, ki se pritožuje nad številnimi izgoni Nemcev, ki jih je vnovič odredila medzavezniška komisija v Porenju.

PARLAMENTARNI JUBILEJ.

Berlin, 17. maja. s. Državni predsednik Ebert je nocoj odpotoval v Frankfurt, da se udeleži svečanosti o priliki 75letnice prvega sestanka nemške narodne skupščine leta 1848. Državnega predsednika spremljajo poleg predsednika skupščine Löbeja in pruskega ministrskega predsednika Brauna še mnogi drugi ministri in parlamentarci.

BONAR LAW IN POINCARE.

Pariz, 17. maja. j. Zastopnik ameriških listov so doznali, da je imel Bonar Law večurno konferenco z francoskim ministrskim predsednikom Poincarejem, na kateri sta izključno razpravljala o reparacijskem vprašanju.

«PRAGER PRESSE» KONFISCIRANA.

Praga, 17. maja. j. Danes se je prvič zgodilo, da je bila konfiscirana «Prager Presse». To se je zgodilo radi nekega članka o likvidaciji Slovaške ljudske banke.

PREISKAVA PREVZEMANJA REPARACIJSKEGA BLAGA.

Beograd, 17. maja. r. Kakor doznava Vaš dopisnik, je minister notranjih del odredil, da se pošlje v Wiesbaden posebna anketa komisija, ki bo proučila delo naše prevzemne komisije za nemško reparacijsko blago ter ugotovila nepravilnosti, o katerih so zadnje čase pisali beograjski časopisi.

POLJSKA IN TURČIJA.

Lausanne, 17. maja. s. Od turške in poljske strani se oficijelno sporoča: da bodo zastopniki obeh držav v petek pričeli posebna pogajanja za upostavitve diplomatskih, konzularnih in trgovinskih odnošajev.

Inozemske borze

17. maja.
Trst, devize: Beograd 21.40 — 21.60, Pariz 136.50 — 137, London 95 — 95.20, Newyork 20.475 — 20.575, Dunaj 0.0285 — 0.03; valute: dinarji 21.60 — 22, dolarji 20.45 — 20.55, 20 carinskih frankov 78.25 — 79.
Curth: Berlin 0.0122, Newyork 555, London 25.67, Pariz 36.95, Milan 27.02, Praga 16.54, Budimpešta 0.105, Beograd 5.775, Sofija 4.45, Varšava 0.0116, Dunaj 0.0078125, avstrij. krone 0.007825.
Praga: Dunaj 4.60, Berlin 7.10, Rim 162.75, Budimpešta 62.50, Pariz 221.50, London 154.8750, Newyork 33.90, Curth 599.75, Beograd 35.25.
Berlin: Dunaj 66.33, Budimpešta 87.00, Milan 225.933, Praga 139.650, Pariz 312.217, London 214.711.87, Newyork 46.533.37, Curth 842.887, Beograd 48.977.
London: Berlin 215.000 — 217.000, Newyork 463.125 — 463.25, Pariz 6950 — 6955, Curth 2565 — 2568, Milan 95 — 95.25, Praga 155 — 155.50, Dunaj 325.000 — 335.000, Varšava 225.000 — 235.000, Budimpešta 22.000 — 26.000, Beograd 430 — 460, Bukarešta 970.
Newyork: London 462.375, Pariz 666.25, Berlin 0.21625, Milan 486, Curth 1801, Praga 298.25, Dunaj 0.14125, Budimpešta 1.90, Beograd 105.

Spahovci v precepu

Klerikalci zatirajo radikalom svojo lojalnost.

Beograd, 17. maja.

Pred odhodom na bajramske praznike, fe imel danes muslimanski klub sejo, na kateri je razpravljala o politični situaciji. Govorniki so naglašali, da se nahaja klub v jako mučnem položaju. V trenutku, ko namreč skupno s Korošcem skupino podpira radikalni režim, Pašičeva vlada popolnoma ignorira muslimane in vodi pozajanja samo s Korošcem in Radićem. A ne samo to. Pašičeva vlada nastopa v Bosni po svojem namestniku Vuloviću naravnost neprijateljsko napram članom jugoslovanske muslimanske organizacije in podpira Maglajičeve, čeprav so pri volitvah popolnoma propadli. Naglašalo se je dalje, da postopa tudi Radić napram poslancem kluba neprijateljsko in da obstoja tozadevno morda kak dogovor med Pašičem in Radićem že od prej. Na vsak način pa se mora jugoslovanska muslimanska organizacija boriti isto časno na več frontah.

Klub je končno sklenil, da dr. Hrasnčič obrzdi travniški mandat, sarajevskega pa dobi Muhamed Dupovac, Spaho obrzdi sarajevskega, tuzlanskega dobi Muladžić, Kapetanović obrzdi čajniškega, konjiškega pa dobi dr. Mehmedović.

Vesti o današnji debati v muslimanskem klubu so se naglo razširile v političnih krogih in se živahno komentirajo. Muslimani pričakujejo, da bo bosanski namestnik Vulović izmenjan, češ da dela proti sporazumu.

Dr. Korošec je dal danes dopisniku «Riječi» intervju, v katerem pravi med drugim: Koaličjska vlada med radikali in demokrati je bila negacija volje, da se pride v vprašanju notranje ureditve države do sporazuma. Zato je sigurno, da pomeni homogeni radikalni vlada kakor naprej za rešitev notranje krize. Na vsak način pa homogeni radikalna vlada ni ovira za sporazum.

«Ali pričakuje blok kak Pašičev političen akt, ki bi mogel sprameniti pravec radikalne politike?» — «Mi čakamo, da vlada z dobro upravo ustvari mir, ki bo omogočil sporazum, čeprav morda samo v etapu z jasnim končnim ciljem.»

«Kako stališče zavzema Jugoslovanski klub, ako Pašič sprejme ali ne sprejme političen sporazum in kakšno celokupno federalistično blok?» — «Jugoslovanski klub se trudi v sporazumu s HRSS, da omogoči sporazum, ker je za to razpoloženje na obeh straneh. Z mislijo, da bi ne prišlo do sporazuma, se sploh ne bavimo...»

«Kako tolmačite Markov protokol?» — «To je prvi dokument, da je pri nas in radikalnih dobra volja, da uvedemo notranjo situacijo na pot konsolidacije.»

«All pričakujete od vlade kako deklaracijo, ki bi mogla biti v zvezi s sporazumom?» — «Pričakujemo, da eventualna deklaracija ne bo vsebovala ničesar, kar bi moglo ovirati razpoloženje za sporazum.»

O stališču bloka napram vladi je povdarjal dr. Korošec, da sedaj ni časa govoriti o padcu vlade. Mi smo vedno tudi lojalni politiki.

O položaju muslimanskega kluba je dr. Korošec dejal, da je ta v resnici težaven, ker radikalna vlada spahovce v Bosni močno preganja, čeprav jo spahovci v skupščini podpirajo.

Politične beležke

+

Zbor zaupnikov JDS za šmarškoroško-korjanski okraj je bil dobro obiskan. Ustanovila se je okrajna organizacija za celi bodoči srez s sedežem v Šmarju. Odbor sestoji iz vseh predsednikov in tajnikov obstoječih okrajnih organizacij ter iz zaupnikov v onih krajih, kjer organizacij še ni. Predsednik organizacije je dr. Šandor Hrašovec, tajnik Anton Malgaž.

+

Krajevna organizacija IDS v Šmarju pri Ješah Na občenem zboru se je izvolil sledeči novi odbor: predsednik dr. Šandor Hrašovec, podpredsednik Franc Počkan posestnik v šmarški okolici; tajnik Anton Kunej; blagajnik Ferdo Pustek; odborniki so: dr. Slavko Šumenjak dr. Srečko Runkič; preglednika Oton Štepič in Štamberger; delegat dr. Hrašovec, namestnik Štamberger.

+

je pisal, ali onega, kateremu je namenjen. Ako bi ne poznali prirojene zlobe in goljufivosti klerikalne politike, ki morali smatrati za idioti tako narodnike «Straže» kot njenega poročevalca, ker sicer bi se vendar moral sramovati — zlasti če je poslanec — pričevati take kuriozitet.

+

+

Po svetu

— Aretacija voditelja nemških narodnih socijalistov. «Vorwärts» poroča, da je bil v Eberfeldu aretiran voditelj nemških narodnih socijalistov Heinz Francozi naglašajo, da je bil Heinz snovatelj napadov na železnice in železniške mostove. Dognano je, da je Heinz dobival mesečno nad 10 milijonov mark v svrhu protifrancoškega udejstevovanja.

— Odkritje spomenika prezidentu Narutowiczu. Iz Varšave poročajo, da je bil te dni v poslopiju ministrstva za zunanje zadeve odkrit spomenik umornemu predsedniku poljske republike Narutowiczu. Svečanega odkritja so se udeležili ministrski predsednik Sikorski, člani vlade, zastopniki parlamenta in diplomatski zbor.

— Preganjanje pristašev Tolstega v Rusiji. Moskovočasopisje poroča, da je sovjetska vlada razpustila dve organizaciji, ki so jih ustanovili Leva Tolstega pristaši in sicer «Svobodno združenje duševnih struj» in «Društvo prave svobode». Tajnik zadnje imenovanega društva Bulgakov, ki je svojedobno bil tajnik grofa Leva Nikolajeviča Tolstega, je bil izgnan iz Rusije in se je podal v Češkoslovaško. Ko je dospel v Prago, ga je sprejel predsednik češkoslovaške republike in ob tej priložnosti je Bulgakov izročil g. Masaryku pozdrave Tolstega rodbine.

— Grof Bethlen pri italijanskem kralju. Italijanski kralj je v sredo povabil grofa Bethlena, ki se mudi v Rimu, na obed, pri katerem so prisostvovali tudi Mussolini, madžarski poslanik v Rimu ter generalni tajnik italijanskega zunanjega ministrstva.

— Konferenca 36 narodov. Iz New Yorka poročajo, da namerava trgovska zbornica Zedinjenih držav sklicati veliko konferenco, katere se bo udeležilo 36 narodov, ki so najbolj zainteresirani na reparcijskem vprašanju in na vprašanju vojnih dolgov. K konferenci pa bodo povabljeni samo gospodarski strokovnjaki, ne pa politiki.

— Spominski in narodni prazniki v Nemčiji. Nemška vlada je zakonitim potom določila, da se bodo kot spominski in narodni prazniki praznovali sledeči dnevi v letu: Dne 11. avgusta je narodni praznik kot spominski dan sprjetja ustave; šesta nedelja pred Veliko nočjo se praznuje kot spominski dan na vojne žrtve. Nadaljni obvezni prazniki so: Novo leto, Velikonočni ponedeljek ter oba božična praznika.

— Upton Sinclair aretiran. Znan ameriški pisatelj Upton Sinclair je bil v New Yorku aretiran, ker se je javno zavzemal za to, da Amerika prizna rusko sovjetsko vlado. — Kakor znano je v Ameriki vsaka direktna in indirektna komunistična agitacija najstrožje prepovedana.

— Silovit ciklon v Coloradoju. Iz Colorada v Texasu poročajo, da je silovit ciklon, kakršnega niti najstarejši ljudje ne pomnijo, te dni zahteval nad petdeset

človeških življenj in da je porušil celo mestne četrti. Poškodovanih po opekli in kamenju je pa na stotine ljudi.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Petek, 18.: ob 20. «Kar hočete». E. Sobota, 19.: ob 20. Delavska predstava po znanih cenah «Ugrabljene Sabinke». Izv. Nedelja, 20.: ob 20. «Kar hočete». Izv. Ponedeljek, 21.: ob 20. «Othello». Izv.

Ljubljanska opera.

Petek, 18.: Zaprt. Sobota, 19.: Ob 20. Slavnostna predstava na čast češkimi gostom, «Gorenjski slavček». Izv. Nedelja, 20.: Ob 16. Mladinska predstava za birmance, «Janko in Metka». Izv. Ponedeljek, 21.: Ob 19.30: «Mefistofeles». Izv.

Sentjakovski oder v Ljubljani. Sobota, 19. ob 20.: «Don Pietro Caruso» in «Maska Satana». — Gostovanje dramatičnega odseka «Nar. čitalnice» iz Kranja.

Mariborsko gledališče.

Sobota, 19.: «Faust». Izv. Gostovanje gg. Lalabana, Sowiljskega in Zatheya iz Ljubljane.

SANCINOV KONCERT V KAMNIKU.

V soboto, 12. maja, je priredil naš vjoliński virtuoz g. Karel Sancin v Kamniku lep koncert, ki je vsem obiskovalcem večera ostal v najprijetnejšem spominu. Spored glasbene produkcije je obsegal Dvořakovo sonato v G-duru, Dvořakove Slovenske ples, Rodejev koncert v Amolu, Čajkovskega Kanconeto, D'Ambrosijevo Serenado, Bachove Švedske ples in Wienavskega Valse caprice.

G. Sancin igra na gosli, ki so bile nalašč zanj narejene pred pol leta. Ta instrument je našemu virtuozu ves svet! Zdjaj gosli jokajo, zdjaj zopet vriskajo. Pri izvajanju Dvořakovi skladb smo čuli mehko melodijo češke duše in odmeve narodne pesmi v krepki obliki, kakor jo je bil zmogel podati samo Dvořak. Najtežji za izvajalca in za občinstvo je bil Rodejev koncert. Vendar ga je g. Sancin izvrstno podal. Sancinova prednost je čistost intonacije, s katero se ne more ponasati vsak vjoliński virtuoz. Najsi izvaja dvo- ali trizvoke, oktave ali druge težke pasaže, vse do zadnjega poje pri njem čisto in prijetno.

Na klavirju je g. Sancina spremljala njegova soproga. Spremljevanje je bilo mirno in spretno. Ni zadnja njena zasluga, da je glasbena prireditev v Kamniku uspeła tako dobro.

Kamničani se g. Sancinu zahvaljujemo za užitek, ki nam ga je priredil s svojo produkcijo. Na jesen nas, kakor nam je obljubil, poseti zopet. Naj le pride! Za to pot pa naj sprejme našo iskreno zahvalo za vse, kar nam je dal! F. S.

Ljubljanska opera. Sinočnja predstava «Onjegin» je bila prav animirana ter se je odlikoval tudi že vigrani orkester, ki je sviral fino in temperamentno. Izvrstno razpoložena je bila gosposodična Zikova, ki je pela sijajno ter žela zlasti po ariji s pismom velik aplavz in prejela krasno kito cvetja. Kneza Gromina je pel zopet g. Zathey ter bil odlikovan s šopkom.

Ljubljanske gledališče. Operna predstava za birmance bo na binškočno nedeljo ob štirih popoldne. Uprizori se opera «Janko in Metka». — Vsevolodova «Ugrabljene Sabinke» se igra po znanih cenah v soboto dne 19. maja zadnjkrat v tej sezoni. V vlogi Strizeja nastopi g. Putjata.

Iz pisarne sentjakovskega odra v Ljubljani. V soboto dne 19. maja nastopi pri nas kot gost dramatični odsek «Kranjske čitalnice» z dvema enodejanskama, «Don Pietro Caruso» in «Maska satana». To je zadnja redna predstava na našem odru v tej sezoni.

Ljubljanske gledališke lista št. 31 prinaša poleg repertoarja opere in drame med drugimi vlezanimi «Razno» ter kot prilogo članico ljubljanske drame gospo Marijo Nablocko.

Novi upravitelj gledališča v Osijeku. Za upravitelja narodnega gledališča v Osijeku je imenovan g. Mihajlo Marković, ki bo v okviru danih razmer preustrojil gledališče v kolikor mu bodo to dopuščale gnotne prilike. Dosedanji gledališki upravitelj Milčinovič je razrešen svoje dolžnosti.

Sokolstvo

Sokolsko društvo Ljubljana II. Opozarjamo na veliko društveno slavnost, ki se vrši dne 3. junija t. l.: proslavo 15-letnice obstoja društva, spojeno z razvitjem naraščajevga prapora in javno telovadbo. K sodelovanju se je prijavilo že več bližnjih društev, pričakovati je pa še večjega odziva. Program, slavnosti je v glavnih črtah sledeči: Zjutraj razvije naraščajevga prapora, nato slavnostni občni zbor v dvorani Kazine, po občenem zboru obhod po mestu; popoldne velika javna telovadba v Hribarjevem gaju in ljudska veselica.

Telovadna akademija Sokola Ljubljana se je vršila sinoči v telovadnici v Narodnem domu ter je žela najiskrenejše občudovanje in zaslužno priznanje. Jubilejne proste vaje članov in članic so bile izvajane vzorno; zelo so ugajale češke borilne vaje s palicami, odlično so izvrševali člani in članice kombinacije prostih jubilejnih vaj, prav poseben uspeh in burno pleskanje pa so do-

seglo ritmične vaje članic s snežnimi kepami. Članice so jih izvajale s toliko preciznostjo in eleganco, da so jih morale ponoviti. Izbrana vrsta telovadcev na bradli se je odlikovala brez izjeme z občudovanja vredno smelostjo in točnostjo. Vse vaje (razen borilnih s palicami) je sestavil povsem izvorno in samostojno starosta br. dr. V. Murnik ter treba priznati, da se vseskoz odlikujejo z duhovitostjo in gracijo. Publiku je izvajalkam in izvajalcem burno pleskala.

Akademija sokolskega društva v Radovljici. Prejšnjo nedeljo je vadičjski zbor napravil v Sokolskem domu prav dobro uspelo akademijo, ki jo je otvoril društveni salonski orkester s sokolsko koračnico, nakar je nastopil pred zastorjem, v državnih barvah, župni starosta br. dr. Semrov in v lepih besedah razložil pomen Sokolstva. Po nagovoru je prvič nastopil naraščajski pevski zbor pod vodstvom brata Kobentarja in zapel «Slovenec, Srb, Hrvat» ter pozneje še «Bog je ustvaril zemljo». Kot četrti točka je bil na sporedu Špicarjev dvo-govor «Dmovina», ki opeva trpljenje matere domovine in kaže Sokolstvu pot k njeni rešitvi. Kakor čujemo, izide to delo v «Sokolici». Prvič je nastopil tudi novi moški zbor, ki ga poštvalno vodi br. Novak. Zapel je Novak-Zablačano «Slovo lastovke», «Bog in Slovania», «Planinska roža», i. dr. Vmes so se vršile telovadne točke in sicer kot prva, župne proste vaje moškega naraščaja za leto 1923, potem župne proste vaje gojenk za 1923 ter «Petorica», proste vaje članov. Zadnjo telovadno točko so tvorile ritmične proste vaje članic «Večer na Savi», ki jih je sestavil društveni načelnik br. Horvat. Ob koncu pa se je ob zvokih državne himne dvignil zastor in na odru se nam je pokazala lepa skupina članic in članov, ki se je morala ponoviti. Ves večer je pridno sviral pod vodstvom br. L. Patika ml. naš pridni salonski orkester, ki je sodeloval letošnje sezono pri vseh prireditvah. Slišali smo potpuri čeških narodnih pesmi, iz veselog Srema, češko «Besedo» in Parmov «Skozi vas». Vse točke, brez izjeme, so žele vlahno odobranje. Akademija je pokazala, da je Sokol, društvo v Radovljici v vsakem oziru na mestu in gre vadičjskemu zboru vsa pohvala. Ob tej priložnosti je treba še omeniti, da je društvo pošljalo letošnjo zimo v župni vadičjski tečaj v Kranj štiri člane in dve članici ter dalo temu tečaju v bratih Horvatu in Bezniku dva predavatelja, radi tega se nam zdjaj umestno, da je župno vodstvo določilo svoj letošnji nastop dne 1. julija ravno v Radovljico ki bo gotovo storila vse, da bo ta vsakoletni sokolski praznik potekel čim slajnejše.

Sport

Iz poslovnega odbora LNP.

Na podlagi sodniških poročil odnosno poročil podsavezniških funkcionarjev podležje se zabrana igre do nadaljnjega sledečim gospodom: Maič, Pretnar K., Bregar Fr. (vsi S. K. Primorje), Vidmajer Lj. (S. K. Ilirija), Barlovič, Kogoj (S. V. Rapid, Maribor), Wagner (S. K. Svoboda Maribor).

Seja kazenskega odbora LNP. se vrši v soboto 19. t. m. ob 20. uri v Narodnem domu, soba Sportne zveze. Na sejo se vabijo gg.: Maič, Pretnar K., Bregar Fr. (vsi S. K. Primorje), Vidmajer Lj. (S. K. Ilirija), Jesih, Vlah, Černe (S. K. Hermes) ter odborniki p. o. g. Kregelj Mirko. — Tajnik Il.

Beograjski S. K. : Ilirija. — Predprodaja vstopnic za tekmi med Ilirijo in B. S. K. dne 20. in 21. t. m. se vrši od petka 18. t. m. naprej v trgovini J. Gorec, Dunajska cesta. Znižane članske in dijaške karte se izdajajo le v predprodaji, enako tudi proste karte za redne člane nogom. sekcije. Pričetek tekme oba dni ob 17. uri, ob ugodnem vremenu se vrši od pol 17. do 17. ure na sportnem prostoru promenačni koncert. — Predtekma v soboto ob 18.: Ilirija II. : Lask rez., v nedeljo ob 15.30: Ilirija rez. : Slovan.

Amaterji, Dunaj : S. K. Primorje. Radi gostovanja B. S. K. 20. t. m. je S. K. Primorje oddalo tekmo tega dne Mariboru, tako da igrajo dunajski Amaterji torej samo enkrat v Ljubljani in sicer na Binškočno ponedeljek. Dunajčani nastopijo v sledeči postavi: Kemeny, Zupančič, Tandler, Fuchs, Flick, Barback, Podpera, Köck, Bogner, Wecera, Hirsch. Večina teh igralcev igra v prvem moštvu. Tekma se začne točno ob 18. na igrišču S. K. Primorja, Dunajska cesta. Vstopnice v predprodaji do ponedeljka popoldne v trafiki Sever, Selenburgova ulica. — Med Dunajčani nastopita dva Jugoslovana: Zupančič, bivši znani in izborni branilec Haška, ki pa študira sedaj na Dunaju, in Flick, ki je igral leta 1922 v jugoslovanski reprezentanci na olimpijadi v Anverzu. — Kot predtekma nastopita ob 15.20 rezerva Primorja in Svoboda-Ljubljana.

Nogometni prvak Srednje Nemčije v Ljubljani. V sredo, 23. t. m. ob 18. igra Ilirija s prvotnim «Ballspielklub Leipzig», ki si je priboril letošnje leto nogometno prvenstvo Srednje Nemčije.

Seja upravnega odbora Ljublj. nogom. podsavezca se vrši danes, 18. t. m. ob pol. 9. uri zvečer v lokalni Sportne zveze. — Tajnik.

S. K. Ilirija. Sestanek pisalno sekcije danes zvečer točno ob 20. v sobi Sportne zveze, Narodni dom. Člani, ki izostanejo, se črtajo iz sekcije.

O tekmi Korotan (Kranj) proti Zlatogoru (Radovljica), ki je, kakor znano, končala z zmago prvega s 6 : 1 (2 : 1), nam še poročajo, da žalibog kranjsko občinstvo se ne vpošteva dovolj vzgojevalnega pomena sporta in ne poseča v zadovoljivem številu tekem ter tako gmotno podpre idealna stremjenja naše mladine. Prvi gol je zabil Zlatogor. Vendar pa se je nadmočnemu Korotanu lahko posrečilo doseči časten rezultat. Sodnik Colnar precej poštenjiv.

Westham United v Pragi. V sredo se je vršila v Pragi nogometna tekma med praško Slavijo in prvotrazrednim londonskim klubom, finalistu v boju za angleški pokal Westham Unitedu. Bila je to prva tekma tega kluba na kontinentu. Westham United je z lahkoto premagal Slavijo s 3 : 0 (3 : 0). Angleži so pokazali tako umetnost v nogometu, kakor je Praga še ni videla. V prvi polovici je desna zveza zabila dva gola, srednji zapadalec pa enega. V drugi polovici so Angleži omejili na defenzivo in pokazali naravnost krasno obrambno igro.

Nogometno prvenstvo Spanje. V nedeljo se je vršila v Barceloni odločilna tekma med S. C. Europa in S. C. Bilbao za prvenstvo Spanije. Zmagal je S. C. Bilbao z 1 : 0 in s tem postal prvak Spanije za leto 1923.

Objave

• Češka obec. Pštedou k nám vyznamní hosté čsl. jug. ligy z Bratislavy a v sobotu ráno o 5 hod. je korporativne vítáme na hlavním nádraží. Večer po divadle večerek ve Zvezde a v nedeli ráno odjezd na Bled. Blížší v sobotu ráno na nádraží — přijďte určité vřichni čechoslováci Schuzka o Mraku odpadá.

• Mladinsko izobraževalno društvo «Bratstvo» v Ljubljani priredi na čast češkimi gostom v nedeljo, dne 20. maja točno ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela «Union» v Ljubljani akademijo. Na sporedu je nastop tamburaškega zbora «Bratstva», pevskega društva «Ljubljanski Zvon», potem pa recitacije in solopetlje. Po sporedu prosta zabava s plesom. Svira orkester Škola I. Akademija se vrši pri pogrnjenih mizah. Vstopnina 5 Din za osebo. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Predprodaja vstopnic na dan prireditve pri blagajni.

• Kino «Matica» v Ljubljani predvaja od 17. do 20. t. m. prvi del velike pustolovne drame v 8. dejanjih «Skrivnost pravde». V glavni vlogi svetovnoznani Guido Trento in Romilda Toschi. Film je vsled svojih zanimivih in krasnih scen romantičnih zapletljev zbuja povsod največjo senzacijo. Drugi del tega filma se bo predvajal od 20. — 23. t. m. v petek, dne 18. t. m. se vrši v kinu Matica predavanje s skloptičnimi slikami o Bosni in Hercegovini, nakar opozarjamo vsa šolska vodstva in ravnateljstva. — Vstopnina za predavanje 2 Din.

• Prostovoljno gasilno društvo v Tržiču praznuje v dne 28., 29. in 30. junija svoj štiridesetletnico, spojeno z blagoslovljenjem nove motorne brizgalce. Ob isti priložnosti se vrši glasom sklepa jugoslovanske gasilne zveze gasilski zlet v Tržiču. Prosimo vsa sorodna društva, da se na to prireditve ozirajo, ker se vrši v ogromnem obsegu, in posetijo naš obmejni kraj v polnem številu. Istotako vabimo vse prijatelje tega humanitarnega društva: na pomoč!

• Oddaja košnje «Jezuitarice» Podpeč, ki meri 176.433 kvadratnih metrov, se vrši dne 27. maja 1923 ob 3. uri popoldne na licu mesta. — Mestni magistrat Ljubljanski.

Novi vozni red na Južni železnici

S prvim junijem stopi na Južni železnici v veljavno novi vozni red, ki vsebuje mnoge spremembe.

Predvsem se uvaja na progi Beograd - Zagreb - Zidani most - Ljubljana nov brzovlak, ki odhaja iz Beograda ob 19.20 zvečer, iz Zagreba ob 7.42 zjutraj ter prihaja v Ljubljano ob 10.42 popoldne. Ta brzovlak ima tudi direktno zvezo s Trstom kamor odhaja iz Ljubljane ob 12.05. Prihod v Trst ob 17.30.

V smeri Ljubljana - Beograd odhaja brzovlak od 1. junija še le ob 17. popoldne, prihod v Zagreb j. k. ob 20.04, v Beograd ob 7.45 zjutraj.

Dosedanji dnevni brzovlak Beograd-Ljubljana, ki je prispel v Ljubljano ob 22.59 vozi samo do Zagreba odnosno od tam v Maribor in na Dunaj; odhod iz Beograda ob 8.30 zj., iz Zagreba j. k. 20.14, prihod v Maribor ob 23.35.

Simplon ekspres odhaja v bodoče proti Beogradu iz Ljubljane ob 6.15 zjutraj (prihod v Beograd 20.35) ter prihaja v Ljubljano ob 21.58 (odhod iz Beograda ob 7 zj.).

Dunajsko-tržaški brzovlak prihajajo v Ljubljano ob 5.12 (odhod proti Trstu 5.24) in 16.41 pop. (odhod proti Trstu ob 16.55), v smeri proti Dunaju odhod iz Ljubljane 0.32 po polnoči, ter ob 12.02 popoldne.

Nov osebni vlak vozi zvečer iz Zagreba v Ljubljano in Maribor. Iz Zagreba j. k. odhaja 22.46, prihod v Ljubljano 4.04 zjutraj, v Maribor 4.12 zj.

Osebni vlaki odhajajo od 1. junija iz Ljubljane proti Mariboru ob 5.28 in 8.00 zjutraj, 12.10 popoldne, 14.15 (do Zidanege mosta), ob 17.55 popoldne ter ob 23.52 ponoči.

Iz Maribora prihajajo osebni vlaki ob 7.32 (samo od Zid. mosta) zj., ob 10.13 (direkten iz Zagreba), ob 14., 18.21. 21.37 ponoči in ob 4.04 zjutraj.

* **Binkoštna številka «Jutra»** izide v nedeljo v povečanem obsegu in povečani nakladi. Gospodarska podjetja opozarjamo na to izredno ugodno priliko za inseriranje. Oglas se sprejema še do sobote opoldne, kasneje le v izjemnih nujnih slučajih (osmrtnice itd.). Posiljajo naj se na Aloma Company, Kongresni trg 3, ali pa na upravo «Jutra», Prešernova ulica 54. Mariborski inserenti lahko naroče oglase tekom današnjega dneva še tudi pri podružnici «Jutra» v Mariboru, Barvarska ulica 1.

* **Češkoslovaški gostje v Ljubljani.** Iz Bratislave dospje v soboto zjutraj ob 1/6 v Ljubljano 50 odličnih gostov, med njimi župan bratislavski dr. Okanik, zastopniki tamošnje trgovske in obrtniške zbornice ter 26 novinarjev. V soboto si ogledajo naše mesto, ob 10. dopoldne položijo na Prešernov spomenik venec ob 1 je skupni obed v restavraciji «Zvezda», zvečer pa se udeležijo predstave «Gorenjskega slavčeka». Po predstavi komerz v restavraciji «Zvezdi». V nedeljo zjutraj izlete na Bled, odkoder se vrnejo zvečer v Ljubljano. V torek opoldne odpotujejo v Bratislavo. Čehoslovaki prihajajo posetit tukajšnjo Češkoslovaško - jugoslovansko ligo, ki jih bratski sprejme in pozdravi. — Z današnjim brzovlakom dospjejo v Ljubljano tudi udeleženci izleta, ki ga je priredila češkoslovaška socialistična stranka. Izletniki bodo prisostvovali v Ljubljani mladinskemu kongresu, ki ga prireja za Binkošti narodno-socialna stranka.

* **Zupan dr. Perič pri Pašiču.** Včeraj zjutraj sta prispela v Beograd ljubljanski župan dr. Perič in podžupan dr. Stanovnik ki sta bila ob 10. sprejeta od ministrskega predsednika Pašiča, s katerim sta konferirala nad eno uro. Razložila sta Pašiču vsa komunalna politika Ljubljane in ga prosila, naj vlada omogoči mestu Ljubljani rešitev stanovanjskega vprašanja. Ob enem sta mu sporočila, da namerava občina najeti inozemsko posojilo v znesku 1 1/2 milijona dolarjev, ki bi se porabilo predvsem za gradbo hidroelektrične centrale, klavnice in delavnice. Pojasnila sta Pašiču končno tudi, na kak način bi država in industrija mogli rešiti stanovanjsko krizo. Ministrski predsednik Pašič je zastopnika ljubljanske občine sprejel zelo ljubljivo, se zelo interesiral za razmere v Ljubljani in obljubil svojo podporo in naklonjenost.

* **Za profesorje — učitelje.** Glavni odbor UJU v Beogradu je predložil skupščini vladi in prosvetnemu ministru predstavko, v kateri navaja težko in bedno stanje učiteljstva. Predstavka je obsežna in zahteva, da se sporedno s profesorskim vprašanjem reši in poboljša tudi stanje ljudskoolškega učiteljstva. Izboljšanje položaja naj odgovarja resoluciji, ki jo je osvojila skupščina UJU in nedavno predložila vladi. Ako vlada ne bo uveljavila zahtev učiteljstva, se skliče velik zbor učiteljstva iz cele države, na katerem se bo definitivno zaključilo nadaljnje postopanje.

* **Društvo in organizacije.** Odbor za prevoz judenburških žrtev opozarja vsa društva, organizacije in korporacije v Ljubljani in po deželi, da se izvrši izkop žrtv v Judenburtu dne 29. maja, nakar se rakve z žrtvami takoj prepeljejo v domovino, tako, da se pogreb v Ljubljani vrši dne 2. ali 3. junija. Odbor upa, da bodo vse naše narodne in kulturne organizacije, gospodarska in stanovska združenja s svojo množestveno in slavnostno udeležbo pri pogrebu pokazala, da se zavedajo, da je razmah našega kulturnega udejstvovanja sad, ki je vzkli iz krvi onih žrtv ki so padle v boju za našo svobodo. V dneh prevoza in pokopa judenburških žrtv mora ves narod s tiho molitvijo obnavljati prisego zvestobe državi, ki je čuvarica naše svobode. V polnočnem spominu se moramo klanjati onim, ki so padli, da smo mi vsi.

* **Cvetlični dan za Koroško.** Ob Binkoštih priredi Gosposvetski Zvon cvetlični dan v korist neosvojenih Koroških. Pričakujemo, da se bo pri tej priliki vsakdo spomnil Koroške tudi v dejanju. Kljub težkim ekonomskim razmeram, v katerih živimo, naj nihče ne odkloni koroških narcis.

* **Enotni civilnopravdni postopek.** Predvčeršnjim se je v ministrstvu pravde sestala komisija za izenačenje civilnopravnega postopka. Komisija se je konstituirala ter takoj pričela posvetovanje o načrtu edinstvenega civilnega sodnega postopka v celi državi.

* **Imenovanja v državni službi.** Imenovani so: pri generalni direkciji železnice inšpektor dr. Jakob Boriko za načelnikovega namestnika oddelka za kontrolo dohodkov; pri prometnem oddelku omenjene direkcije dr. Fran Bončina in Ivan Kelec za inšpektorja 2. razreda, Fran Arh za višjega kontrolorja 2. raz., Jakob Koželj za prometnega uradnika 3. razreda, Fran Mačkovšek za prometnega uradnika 5. razreda; pri komercialnem oddelku iste direkcije Josip Cugmus za inšpektorja 2. razreda. — V carinski službi so imenovani: Ludovik Škvarča, doslej na Jesenicah, za carinika 4. razreda v Beogradu; Milan Ninkovič doslej v Celju, za upravnika 1.

razreda v Zemun; Vladislav Arko, doslej na Rakeku, za carinika 4. razreda v Gjevgljiji; nadalje v Mariboru: Ljubomir Dabinič in Jernej Kladič za revizorja 1. razreda; Adolf Blažon za revizorja 4. razreda; Milan Knežević za knjigovodjo; Miodrag Janković za revizorja 5. razreda; Ivan Medanič in Konstantin Tomič za carinika 3. razreda; Metod Rejec, Božidar Pop-Tomič, Stanko Rudež in Vekoslav Slavič za carinike 3. razreda; v Celju: Branko Čatič za upravnika 1. razreda; na Rakeku: Miha Čop za revizorja 5. razreda.

* **Poroka.** V Podnartu so se dne 14. maja poročili g. Franc Ostanek, poveljnik tamkajšnje žandarmerijske stanice, z gđ. Anico Bedenkovo, posestnico v Podnartu.

* **Jubilej.** V sredo dne 16. maja je praznoval v Ljubljani v krogu svojih tovarišev in prijateljev, g. Ivan Gantar, nadučitelj v pokojni 80letnico svojega rojstva. Pri tej priliki so mu poklonili tovariši starega kova v znak prijateljstva in spoštovanja krasno izdelano diplomo, delo g. Vončina.

* **Premestitev dr. Senekoviča razveljavljena.** Kakor smo svojedobno poročali, je bil dr. Ivan Senekovič iz Celja premeščen k policijski direkciji v Ljubljani. Minister za notranje zadeve je sedaj to svojo naredbo ukinil ter policijskemu svetniku dr. Ivanu Senekoviču zopet poveril vodstvo službenih poslov policijskega referenta pri okrajnem glavarstvu v Celju. Dr. Senekovič je že zopet prevzel vodstvo policijskega oddelka v Celju, okrajni komisar Vovšek pa prevzame nov referat pri tamkajšnjem okrajnem glavarstvu.

* **Trgovsko poslovanje o Binkoštih.** Društvo bančnih zavodov za Slovenijo sporoča, da ostanje banke v soboto 19. maja in seveda tudi oba praznika zaprte. Ravno tako tudi ljubljanska mestna hranilnica. — Zadruga urarjev in zlatarjev v Ljubljani je odredila, da so trgovine njihovih članov odprte samo v nedeljo dopoldne, zaprte pa popoldne in ves dopoldne. Občinstvo naj si zato pravočasno preskrbi eventualne potrebe.

* **Iz invalidskih krogov nam pišejo:** Ni še dolgo odkar smo dobili invalidi za šefa našega oddelka na pokrajinski upravi osebo, ki si je znala s svojim pravičnim in popolnoma objektivnim postopanjem pridobiti popolno zaupanje in splošne simpatije vojnih žrtv. To je vladni svetnik g. Howanski, ki je nadomestil g. dr. Goršiča. G. Howanski je sedaj nepričakovano dobil dekret o premestitvi. Ta vest mora vzbuditi pri invalidih splošno obžalovanje, saj je g. H. mož, ki se je vsestransko trudil, da ustreže kolikor mogoče vojnim žrtvam, ki so prihajale s različnimi potrebami k njemu ter jih je sprejemal dostojno in uljudno. Ali je morda zato moral s svojega mesta? Odkar je vodstvo oddelka za socialno politiko v rokah dr. Goršiča, se nas invalidi neprestano izkiva in vedno novi udarci sledijo proti nam in naši organizaciji, ki se je podala v energično borbo z g. Goršičem za pravice svojih ljudi in zahtevala njegovo odstranitev z mesta, na katerem ima posla z invalidi. Premestitev g. Howanskega, ki jo je izvršil dr. Goršič mi invalidi najstrožje obojamo in pravimo samo to, da je igra prispela že do peripetije. — Invalidi, vdove in sirote.

* **Odbor za prenos kosti Ivana Endlicherja** naproša vse one, ki so v Ljubljani prejeli nabiralne pole, da poširijo svojo akcijo in najkasneje do točka, to je dne 22. maja oddajo nabrane prispevke predsedniku odbora g. Evgen Lovšinu, Miklošičeva cesta 15. Nadalje naznanja odbor občinstvu, da ima v zalogi še nekaj števil «Glas Juga», ki jih je izdala takratna srednja in visokosolska omladina. Krana vsebina teh števil je še danes aktualna, a obenem lep spomin na takratno gibanje. Te številke so dobre pri g. Viktor Zalarju na Sv. Petra cesti 26. Cena posamezni številki je 10 Din. Ti dohodki se bodo uporabili za pogrebne stroške Ivana Endlicherja. V kratkem izidejo tudi slike voditeljev takratnega gibanja Ivana Endlicherja in Avgusta Jenka. Vse druge informacije glede prenosa kosti Ivana Endlicherja se dobe pri g. Lovšinu, Ljubljana, Miklošičeva cesta 15, kamor naj se naslavlja tudi vsa pisma.

* **Vozne olajšave udeležnikom pogreba judenburških žrtv.** Obratno ravnanje južne železnice je udeležnikom pogreba judenburških žrtv v Ljubljani, ki se vrši dne 2. junija 1923, dovolilo 50odst. popust voznih cen potniških vlakov za enkratno vožnjo od nastopne postaje do Ljubljane gl. kolodvor in nazaj. Te olajšave veljajo iz vseh postaj v območju obratnega ravnateljstva Ljubljana, izzemši proge Barcs-Pokrac. Da se morejo udeležnikom, ki žele biti deležni voznih olajšav, pravočasno dostaviti potrebne izkaznice, prosijo odbor vsa društva, organizacije, korporacije, občine in razne deputacije, da prijavijo število udeležencev, nakar bo odbor dopisal potrebno število izkaznic. Osebe, ki se žele udeležiti pogreba kot posamezniki in ne kot člani društev, organizacij, občin ali raznih deputacij, morajo isto tako zaprositi za dopuštiljatev izkaznice. Odbor želi v svrhu olajšave in pospešitve dela, da posamezniki prijavijo udeležbo na pogrebu najbližjim in najprikladnejšim društvom, deputacijam itd., da jim potem te korporacije izroče izkaznice. Odurava se vrši na ta način.

da kupi vsak udeleženec pri vstopni postaji celo enosmerno vozno karto in leto tam zahteva, da se mu žigosa vozna karta in izkaznica. Tako žigosana vozna karta velja v zvezi z izkaznico tudi za povratno vožnjo. Prekinjenje vožnje ni dopustno. Odbor je zaprosil tudi za vozne olajšave po državnih železnicah, vendar pa do sedaj še ni dobil rešitve. Narodna dolžnost velewa, da je udeležba pri pogrebu veličastna.

* **Zaključno predavanje v društvu «Soča» v Ljubljani se vrši v soboto dne 19. maja v salonu «pri Levu».** Predava g. dr. Karel Šavnik, delegat ministristva financ o temi: «Sedanost in bodočnost naše finančne uprave». Predmet zadevne — posebno dandanes — v živo vse sloje ter vse privatno in državno gospodarstvo. Razprava o tem predmetu dobi poseben pomen, ker jo bo obravnaval eden prvih strokovnjakov na finančnem polju Jugoslavije. Zato odbor «Soče» opozarja na to velezanimivo predavanje ne le svoje člane in prijatelje, marveč gospodarske in finančne kroge vseh panog, naj ne zamude te ugodne prilike. Iz prijaznosti sodelujejo tudi naši vrli pevci ZJZ. Začetek točno ob pol devetih zvečer. Vstop prost.

* **Mariborski občinski svet** bo danes zvečer nadaljeval sejo. Na dnevnem redu je največ osebnih zadev mestnih uradnikov za pomaknitev v višji činovni razred. Med drugimi prosi tudi Nemca zdravnik dr. Leonhard in klavniški ravnatelj Alojz Kern za pomaknitev v 5. činovni razred. Oba sta zagrizena Nemca in so Slovenci že ponovno zahtevali njuno odstranitev, oziroma vpo-kojitev, pri zadnji seji so celo socialisti predlagali disciplinarno preiskavo proti g. Kernu. — Razen tega je izmed pomembnejših zadev na dnevnem redu zopet prodaja mestnih parcel za zgradbo magdalenske cerkve, 40odst. povisvanje mezde cestnemu in plinarnikemu osobju, nebroj prošelj za sprejem v občinsko zvezo i. dr. — Socialistični obč. klub začasnó še ne misli demisionirati z ozirom na politično situacijo, ker nočejo izročiti občine v roke klerikalnemu komisariju, za katerega bi prišel brččas v poštev advokat dr. Leskovar.

* **Mariborski speccristi**, kojih je 73 obtoženih zaradi prestopka zakona o pobujanju draginje, še nimajo danes razprave, kot smo to pred kratkim poročali (napačen termin se je vrnil pri telefonskem pogovoru), ampak jih bodo šele v mesecu juniju enkrat povabili v porotno dvorano. Sedaj je policija ugotavlja njihova generalija, ker bi se sicer razprava preveč zavlekla. V ostalem pa je naša tozadevna vest popolnoma točna, večina prizadetih je namreč o obtožbi zvedela šele iz «Jutra» in ni hotela verjeti vesti, ker ni bilo doslej nobenega vabila za danes napovedano razpravo, ki faktično ni razpisana.

* **Stavka krojaških pomočnikov v Celju.** Ze dolgo časa je vladalo med krojaškimi pomočniki v Celju neko nezadovoljstvo glede plač. Med treznimi delavci pa je zmagala uvidenost, da že itak ni pri delodajalcih mnogo dela, ako pa se cene še zvišajo, ne bo mnogo ljudi več, ki bi si mogli nabaviti kako novo obleko. Zadovoljili so se z 10odst. poviškom in so bili tudi voljni delati preko 8 ur, da bi si na ta način zboljšali svoj gnotni položaj. V nedeljo dne 14. maja pa je nepričakovano izbruhnila stavka z zahtevo po 25odst. povišku plač. Ker gre pri tem mezdnem gibanju pri mnogih krojaških mojstrih za existenco, bo trajala stavka gotovo dalj časa.

* **Smrtna nesreča na Jesenicah.** V tovarni Kranjske industrijske družbe na Jesenicah je dne 16. maja smrtno ponesrečil 36letni delavec Janez Medja. Dotaknil se je po nesreči električne naprave visoke napetosti in oblezal takoj mrtev.

* **Veliki požar v Zagrebu.** Včeraj opoldne je izbruhnil v skladišču nordijskega prometnega in špediterskega društva v Kukovičevi ulici silen požar. Povzročil so ga delavci pri prenašanju žvepla ker so kadli in vrgli orogke na žveplo. Škoda znaša nad 2 milijona kron.

* **Krava obesila otroka.** V Sv. Križu pri Slatini je dne 12. maja pasel štiriletni sinček posestnika Simona Drogenika mlado govedo. Pri tem si je igraje ovil vrv, na koji je bilo govedo privezano, okrog vratu. Govedo se je splašilo in začelo bežati, mali pa si ni mogel odstraniti vrvi in se je končno udusil. Ko je oče prišel na lice mesta, je našel otroka popolnoma raztrganega in mrtvega.

* **Zivio Radič in nas vse!** O priliki zadnjih skupščinskih volitev je v Križevcih 55letni kmet Josip Krčmar marširal do sedme škrinjice, nakar je pokazal, da nima več kroglice in odšel. Na stopnjicah je potem zavpil: «Zivio Radič in nas vse!», njegov sosed Stefan Čahuk pa «Eljen Radič!» Zaradi tega «ta se morala oba zagovarjati pred okrožnemu sodišču v Mariboru, kjer sta tudi priznala svoje dejanje. Sodišče je obsodilo samo Josipa Krčmarja zaradi kršenja tajnosti pri glasovanju na 20 Din globe, klice «Zivio in Eljen Radič» pa ni smatralo kaznivim.

* **Domače je le domače** so dejale nekdanje naše gospodinje in zahtevale povsod le domače testenine «Pekatete». So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

* **Čevlji domačih tovarn Peter Kozina & Ko z znamko «Peko»** so najboljši in najcenejši. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Breg št. 29 in Aleksandrova cesta št. 1.

TRŽNA POROČILA.

Zagrebski žitni trg (16. t. m.) Postavno baška odnosno vojvodinska posta ja notirajo: pšenica 445 — 450, koruza žolta 255 — 265, bela 295 — 305, defektna 160 — 205, rž 360 — 370, ječmen za pivovarne 325 — 340, za krmo 295 — 310, oves 290 — 300, fižol pisani 500 — 650, beli 450 — 550, pšenična moka «0» 675 — 705, «2» 650 — 680, «4» 625 — 655, za krmo 225 — 230, ržena 525 — 530, otrobi drobni 160 — 170, debeli 250. Tendencja neizpremenjena.

Zagrebski tedenski sejem (16. t. m.) Sejem je dobro uspel. Cene za kg žive teže: vol I. 17 — 18.50, II. 13.25 — 15.50, III. bosanski 7.50 — 10.50, mlada živina 12.50 — 15.50, krave I. 16 — 18, teleta boljše vrste 16.50 — 17.50, slabša 15.75 — 16.25. Seno se je tržilo po 87.50 do 150 Din, detelja po 137.50 — 162.50, slama po 100 — 120 Din za kvintal.

— **Zboljšanje prometa.** Iz Zagreba poročajo: Pritožbe glede prometa so prenehale. Iz Banata prihajajo pošiljke v Zagreb redno štiri ali sedmi dan, dočim je pred Božičem trajal tak transport štiri do pet tednov. Nasprotno pa se množijo pritožbe glede prometa v subotinski direkciji.

— **Izvoz vina.** Dne 14. maja so imeli vojvodinski vinogradniki zborovanje, katerega so se udeležili tudi zastopniki češkoslovaškega konzulata in poslanstva. Na zborovanju se je obravnavalo vprašanje izvoza naših vin v Češkoslovaško in so češkoslovaški zastopniki obljubili pomoč glede carinskih olajšav pri uvozu v Češkoslovaško.

— **Stari 1000dinarski bankovci** se ne vzamejo iz prometa, kakor se poroča iz uradne strani.

— **Razstava v Novem Sadu** se vrši od 10. avgusta do 10. septembra. Razstaviti smejo tudi inozemske tvrdke, ki imajo v naši državi protokolirana zastopništva. Prijavni rok do 31. maja na razstavnih urad.

— **Slovensko kmetijsko društvo v Gorici** je imelo nedavno občni zbor. Razpravljalo se je o raznih perečih gospodarskih vprašanjih in so govorniki poudarjali potrebo, da društvo v prvi vrsti obnovi svoj delokrog v obsegu pred vojni. Društvo, ki je v resnici zadruga z omejenim jametvom, šteje nad 700 članov.

— **V trgovinski register** so se vpisale nastopne firme: Ivan Korošec, d. z. o. z., nakupovanje in prodanje izdelanega in neizdelanega lesa v Bohinjski Češnjici: «Cenazal», centralna nakupovalnica za les, d. z. o. z. v Ljubljani: «Material», trgovska družba z o. z. (nakup, prodaja, uvoz in izvoz lesa, stavbnega materiala, izdeluje ksilolit itd.) v Ljubljani: «Naša gruda», nakup in prodaja rudnin, d. z. o. z. v Ljubljani: «Noe Stross», tekstilna trgovina, d. z. o. z. v Ljubljani: Lesna eksportna in industrijska d. d. v Mariboru: «Gorjanci», lesno-industrijska in trgovska d. z. o. z. v Novem mestu. Izbrala so se: Kosta Novakovič in drug v Ljubljani: «Vulkan», jugoslovanski avtozavodi v Ljubljani: Veletrgovina s petrolejem in kemikaliji J. Mahorko v Mariboru: Steklarna Zagorje Viljama Abel dediči v Zagorju ob Savi.

— **V zadržni register** so se vpisala Zadržna elektrarna v Dolu pri Ljubljani, r. z. z. o. z.

— **Stabiljenje cen na dunajskem trgu.** Z Dunaja poročajo, da so cene kavi in kristalnemu sladkorju te dni nazadovale

— **Avstrijska narodna banka.** Z Dunaja poročajo, da je predvideni inozemski svetovalec pri Narodni banki Švicar Schnyder končno odklonil ponujano mesto.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 17. m. ja 1923		Ljubljana 308 m nad morjem				
Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	762.4	13.1	sever	oblačno	—
Ljubljana	14.	762.5	11.6	brezvetra	dež	—
Ljubljana	21.	763.9	9.2	zavod	pol obl.	—
Zagreb	7.	762.4	15.0	vzhod	pol obl.	—
Beograd	7.	762.4	14.0	sev. vzh.	oblačno	—
Budaj	7.	763.7	12.0	zavod	—	—
Praga	7.	762.8	10.0	jug. zap.	—	0.3
Uomost	7.	764.7	7.0	brezvetra	—	6.0

V Ljubljani barometer višji, temper. nižja. Sonce vzhaja ob 4:28 zahaja ob 19:29

— **Obtok bankovcev v Avstriji** se je zmanjšal po izkazu 7. t. m. za 76 milijard na 4501.3 milijarde kron.

— **Povišanje obrestne mere za vloge** pri madžarskih bankah. Zvezi hranilnic in bank pripadajoči zavodi v Madžarski so zaradi povikajane obrestne mere državnega notnega zavoda in spremenjenih razmer sklenili, da od 1. maja obrestujejo nevezane vloge s 5 do 6 odst., na vsaj en mesec vezane z 8 do 9 odst., na tri mesece vezane z 9 do 10 odst., na 6 mesecev vezane z 10 do 11 odst., in na 1 leto vezane z 11 do 12 odst.

— **Obtok bankovcev v Madžarski** je narasel v prvem tednu maja za 4 milijarde na 104 milijarde Km.

— **Borznih zlahtnih kovin in kamenov** v Budimpešti. Budimpeštanski interesi so vložili pri borznem svetu prošnjo, da budimpeštanski borzi priključijo tudi oddelke za zlahtne kovine in kamene.

— **Zabranjen uvoz žita v Madžarsko.** Budimpeštanski mlinski konzern je prosil za dovoljenje, da sme uvoziti 500 vagonov žita v svrhu meljave. Ministrstvo za prehrano je prošnjo zavrnilo, češ da je v deželi dovolj žita in tudi izgledi letine so povoljni.

— **Povišanje cen madžarskemu sladkorju.** Madžarske tvornice sladkorja so podražile cene sladkorju na 1400 kron za kg.

— **«Cassa di risparmio federale».** Znano je, da je tržiška «Cassa di risparmio federale» morala likvidirati zaradi ponesrečenih špekulacij svojega ravnatelja Josipa Bercovicha. Po nalogu oblasti je bil ravnatelj Bercovich dne 12. maja aretiran.

Domače borze
17. maja.
Zagreb, devize: Dunaj 0.1355 — 0.136 Berlin 0.21 — 0.215, Budimpešta 1.83 — 1.87, Bukarešta 46.50 — 47.25, Milan 465 — 467.50, London 445 — 447, Newyork ček 95.75 — 96.25, Pariz 637.50 — 640, Praga 287 — 287.75, Švica 1740 — 1742.50, Varšava 0.204 — 0.205, valute: dolar 94.50 — 95, avstr. krona 0.1355 — 0.136, češke 281 — 284, lire 461 — 463, marke 0.22, etekti: Ljub. kreditna 225 — 240, Slavenska 100 — 102, Praštediona 1020 — 1025, Trbovlje 1050 — 1075.

Beograjska borza danes radi praznika ni poslovala.

Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani, lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra», Odgovorni urednik Pr. Brozovič.

Leo Mlekuš

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, znanec in prijateljem, da je naš nepozabno ljubljani sinček oziroma bratec

Leo Mlekuš

danes, ob pol 7. zjutraj po dolgi mučni bolezni v 13. letu starosti izdihnil svojo blago dušico. Pogreb bo v soboto ob 18. uri iz mrtvašnice na Pobrežju. Sv. maša za ljubljeno se bo brala v torek v frančiškanski cerkvi.

Maribor, 17. maja 1923.

Zaljučeča mati in brat.

REKLAMO

POTOM INSERIRANJA PO ČASOPISIH V JUGOSLAVIJI IN INOZEMSTVU, DALJE PLAKATIRANJE V LJUBLJANI, ZAGREBU, BEOGRADU IN VSEH OSTALIH MESTIH JUGOSLAVIJE IN INOZEMSTVA OSKRBI TOČNO IN SOLIDNO

ALOMA COMPANY

ANONČNA REKLAMNA D. Z. O. Z.

LJUBLJANA - BEOGRAD

KONGRESNI TRG 3 ŠHEMSKA ULICA 9

M. Zevaco:

Krvavi kardinal

Zgodovinski roman

«Kje je gospodar Akademije?» vpraša Montariol naglo.

«Odpotoval!» mu brezbržno odgovori Verdier.

«In gospod grof?»

«Odpotoval!» lakonično pojasni Verdier.

«Odpotoval! Odpotoval!» vika sedaj Montariol zajedljivo. «Govori, pijanec! Odpotoval! Kdaj? Kam?»

«Ne vem!» zamrma Verdier.

«In zakaj so vsi odpotovali?» nadaljuje Montariol izpraševanje.

«Blazna! Oba sta blazna! Evo, Montariol, poskusite ti dve steklenici španskega muskata! Zadnji dve sta, in prisegam, da ti dve nista blazni...»

«Toda...» renči Montariol, «... zakaj si pa ti ostal tukaj?»

«Da izpijem muskatelca!»

Montariol je ves osupljen nad tem odgovorom. Vse se in si pravi, da mora imeti pač potrpljenja, da izve kaj od tega starega navihanca. Ko pa vidi, da je v eni steklenici še nekaj in da Verdier najbrže ne bo nič pametnega povedal, dokler bo še kaj kaplje v steklenici, se vse in mu jo pomaga prazniti. Verdier se zakrohota in pravi: «Hej, vadiatelj, ti pa nisi tako blazen, kakor onadva! Ne, ti ne! Zato ti povem, zakaj nisem hotel spremljati onih dveh, ko sta odšla!»

«Saj vem, osta' si, da izpiješ muskatelca...» renči Montariol in se dela brezbržnega.

«Da, da, je že res, in da... pazim...»

«Paziš? Na kaj? Govori vendar, ti oblastveno koncesionirani pijanec...» Verdier vstane in pristopi k nekakšni omari. Ves njegov gubasti obraz izraža posebno zadovoljstvo in nekakšno skodoželjnost. Smeje se in s pestjo nalahno potrka po vratih omare, pri tem se pijano maje in gleda blaženo okrog sebe: «Kaj da naj... na kaj naj pazim? To me vprašuješ? Hej, pa tudi on je že blazen, naš vadiatelj! Pazim? Vprašajte vendar mojega bivšega gospodarja, gospoda barona de Saint-Priaca!... Njega vprašajte, morda bo on vedel povedati, na kaj pazim jaz tukaj...»

Osem dni po odhodu Montariolovem na pot, kamor ga je bila poslala Annais, in torej že na dan, ko se nadškof kardinal in Montariol nahajata na potovanju v Pariz, zapuša rdeči kardinal glavno mesto. Pregovoril je kralja na veliko vojaško demonstracijo v Bretaniji. Oficijalni cilj potovanja je bil Nantes. Po Nantesu... se bo pač videlo, kako in kaj...

Bretanija je bila v rokah Cezarja Vendomskega. Naklonjeni bralec morda vé, da je ta gospod sin prejšnjega kralja Henrika IV. in Gabrijele de Estrees, in da je bil takrat gubernator te velike in bogate province. Njegova ženitev s hčerjo vojvode de Marceur mu je bila najbrže celo vzbudila aspiracije, da bi postal neodvisen vladar odcepljene samostojne Bretanje. Sanje o nekdanji samostojnosti so še vedno živele v srcih Bretonov in misel, da bi jih kdo pregovoril in jim natvezel, da so poseben narod, in da hočejo svojo državno samostojnost, ni bila tako zelo nemogoča.

Richelieu ni bilo težko pregovoriti kralja in mu dokazati, da zadostuje sama iskrica, ki bi razmetila velikanski požar. Odtod se razume po sebi potreba, da mora kralj pokazati Bretonom svojo moč. In potreba, da da zapreti Vendoma in njegovega brata velikega priorja.

Richelieu se je bil sam jedva opomogel od strahu nad atentatom v Fleuryju in se je hotel seveda rešiti strašnega osebnega sovražnika.

Sedaj zapuša s kraljem Pariz in se podaja na cesto proti Chartresu. Ludvik XIII. je vesel in ponosno jezdi na svojem belcu. Narod ga pozdravlja s klici, ki napolnjujejo njegovo kraljevsko srce z radostjo. Gibljivi kraljev obraz iznaša veselje, ponos, moč, zadovoljstvo, odločno voljo. «Zdi se mi,» pravi, «da so ti le dobri Parizani prav zadovoljni!»

«To je zato, ker odhajate na delo, ki je prav kraljevsko!» mu pojasnjuje Richelieu. «Pokažite upornikom, da je vaša moč od naroda, in da zna narod to vedno ceniti.»

«Gospod kardinal, vpraša sedaj Gaston s svojo prorojeno nesramnostjo, naša pot gre torej za tem, da kaznujemo upornike?»

«Zdi se mi tako, da!» suhoparno odgovori Ludvik XIII.

«Toda, sire,» nadaljuje Richelieu s svojim božajočim in obenem zahrbtnim glasom, «dobro bi bilo morda tudi še, če bi Vaše Veličanstvo ne izvrševalo med potjo samo pravice, ampak bi tudi ukazalo kakšen slajši čin, na primer sklenitev kakšnega zakona?»

Mali oglasi

stanje z državnim davkom za inzerate vrad do 20 besed Dne 6-7, vsaka nadaljnja beseda 50 par. vsd. — Plače se vedno sprej. (Plače tudi v znakih). Na vprašanje odgovarja uprava in, ako je vprašanje priložna znanja se odgovor ter manipulacijska pristojbina (1 Din).

Starejša dama
ali preprosta gospa, praktična, skromna, veča kuhanja in šivanja ter dela na vrtu, se išče k majhni družini in majhnemu gospodinjstvu kot opora. Naslov pod št. 1883 na upravo «Jutra». 1883

Vrtnarsko in sadjarsko
teoretično in praktično mogoletni preizkušene, upokoje uradnik, specialista pri vrtnicah, lovcu in ribič, želi udeleževanja ali vrtnega nadzorstva na graščinskem posestvu v Sloveniji, proti sami dobavi stanovanja in naravnih. Vprašanje na upravo «Jutra» pod «Vrtničar». 1872

Šofer-avtomehanik
in elektromehanik išče mesto, tudi zunaj Slovenije. Ima dobro izpričevala. Ponudbe pod «Avtomehanik» na upravištvo «Jutra» Celje. 1867

Učence in pomočnik
se sprejmeta v knjigovodstvu Alojza Zoriča, knjigovodca. Krško. 1840

Trgovski pomočnik
mlad, večš špacerijske, galanterijske in manufakturne stroke. želi premeniti službo. Gre tudi kot potnik. Ponudbe pod šifro «Podjeten» na upravo «Jutra». 1838

Spretnega šoferja
išče dejniška družba v Ljubljani. Nastop takoj. Ponudbe na poštni predal št. 165 pod «Šofers». 1836

Službo išče 1891
prično in vestno dekle (Koroška) kot postojna k otrokom ali h kakšni majhni družini. Službo nastopi takoj ali pozneje. Naslov v upravi «Jutra».

2 ali 3 pekovski pomočniki 1889
se sprejmejo. Naslov pove uprava «Jutra».

Kuharica, 1897
tudi za hišna opravila, se išče k rodbini v mestu blizu Ljubljane. Naslov pove upr. «Jutra».

Kontoristinja,
z večletno prakso v industrijskih podjetjih, zmožna tudi nemškega jezika v govoru in pisavi, perfektna stenotipistka, z znanjem knjigovodstva, želi vstopiti kot blagajničarka ali pisarniška moč v trgovsko ali industrijsko podjetje, najraje v Ljubljani. Ponudbe pod «Zanesljiva moč» na upr. «Jutra». 1898

Prodaj
Krasen divji petelin
in velika uralska sova, nagačena, se prodasta. Naslov pove uprava «Jutra». 1877

Pačica (nemška dog),
krasna tigr, triletna, Wertheimer blagajna št. 1, lovska puška in mali stroj za vzenje je naprodaj. Naslov pove uprava «Jutra». 1882

Sivalni stroj.
Proda se po ugodni ceni dobro obranjen sivalni stroj za ceno od 1500 Din. Ogleda se ga lahko na Rimski cesti št. 3, 3. nadst. vrata št. 23. 1890

Velik salonski akvarij
na železni svetilni mižici, z vodometno, neopasno, motorno napravo na vroči zrak, krassen, higieničen okras sob, z navodilno knjigo, prodam. P. Višnjaj, Višnja gora 42. 1880

Napredaj je sebnja
okrog 34 ha 60 let starega bukovega lesa pri Rajbenburgu ob Savi in cesti. Poudob sprejema upr. «Jutra» pod šifro «Bukov les». 1903

Novozidano hišo
s tremi sobami, kuhinjo, srambo, gospodarskim poslopjem, prodam. Pri hiši je vrt-sadonosnik, njiva, travnik; vse že obdelano. Karel Schneider, Devina pri Slovenski Bistrici. 1876

Enonadstropno hišo
z gospodarskim poslopjem ter nekoliko zemlje ob cesti, pot minut od kolodvora, prodaja Cecilija Pleterky, Bistrica pri Mokronogu (Dolenjsko). 1871

Enodružinska vila
s šestimi sobami, stranskimi prostori in vrtom, 25 minut od mariborskega glavnega trga, se prodaja. Cena 130.000 dinarjev. Stanovanje prosto. Maribor, Nova vas, Vrtna 10. 1877

Proda se posestvo
s travnikom, sadonosnikom in nekoliko gozda v bližini Celja. Poizve se Breg 28. pošta Celje. 1899

Lepa hiša 1908
v Stožicah št. 53, pol ure pešhoda od Ljubljane, popolnoma moderno urejena, s prostim stanovanjem, 4 parkirnimi sobami, kopalnico, z lepim ograjenim vrtom ter s skoro novim gospodarskim poslopjem, pripravnim za vsak obrt ali trgovino, se ugodno prodaja. Vpraša se pri Ivanu Frelihu, istotam.

Pozor! 1888
Prvo vrstna vina se todijo: Haložan, liter po K 40; Mozler, liter po K 48; Ljutomerčan, stari, fiul, liter po K 66. Vermet, liter po K 80. Za najboljšje klobase in mrlja jedila je preskrbljeno. K obilnemu obisku in čez ulico vlijudno vabi Vinotoč pri Fridrihu v Ljubljani, Mestni trg 15.

Pozor, vodni kovači!
Zamenjam nakovalno (Amboš), ki tehta 200 kg, za polovico lažjega proti doplačilu teže. Vinko Hafner, kovač, Zabujca, p. Skofja Loka. 1892

Po znižanih cenah
prodajam samo 14 dni vled pomanjkanja prostora suha drva, trda in mehka (odpadki od žage), in sicer: kratko žagana po 25 para, dolga, žagana po 20 para za kg, franco skladišče. Oddaja se najmanj 500 kg skupaj, voznička mora prekriti stranka. Oddam tudi večjo množino žaganja. Ivan Siska, tovarna parket in parus žaga Ljubljana, Metelkova ulica 4. 1890

Poskusi vsaj enkrat,
četudi s prav majhnim besedilom med Malimi oglasi «Jutra». Če sploh kje, boš tu dosegel zaželjeni uspeh v izdatno večji meri kot povsod drugod. II

Zadnji rok za inzerate za binkoštno „Jutra“ v soboto opoldne.

Uprava „Jutra“ Ljubljana Prešernova ulica 54

all Aloma Company d. z o. z. Ljubljana Kongresni trg 3.

Sprejme se poslovođja

vešč korespondence, knjigovodstva in jezikov. 867

Ise prvovrstna, samostojna, zanesljiva moč!

Nadalje

GATRIST (jarmist)

in polnojarmeniku, in sicer izvežban in samostojen.

izpričevala, reference in pogoji naj se vpošljejo na naslov: MARIBORSKA LESNA INDUSTRIJA, MARIBOR.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić i drug

Ljubljana Bohoričeva ulica št. 24.

BERSON

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnje so kakor usnane! Najbolje varstvo proti viagi i mraza!

Razpis služb.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem popolniti je v zmislu sklepov občinskega sveta z dne 14. majnika 1923. sledeča izpraznjena, odnosno na novo ustanovljena službena mesta:

A. V mestni stavbeni službi:

- 1) 2 službeni mesti mestnih arhitektov s prejemki VIII. čin. razreda mestnih uradnikov, skupine A;
- 2) 2 službeni mesti mestnih stavbenih pisarniških praktikantov s sistemiziranim adjutom uradniške skupine B nižje tehnične službe.

B. Pri mestni elektrarni:

Službeno mesto inženjerja elektrotehnika v skupini A mestnih uradnikov.

C. V mestni živinozdravniški službi:

2 službeni mesti mestnih živinozdravnikov s prejemki VIII. čin. razreda mestnih uradnikov, skupine A.

D. V mestni računski službi:

Službeno mesto davčno-tehničnega uradnika s prejemki VIII. čin. razreda mestnih uradnikov.

E. Pri mestnem socialno-političnem uradu:

2 službeni mesti pisarniških uradnikov s prejemki IX. ali VIII. čin. razreda mestnih uradnikov, skupine B.

F. Pri mestnem gasilskem uradu:

Službeno mesto gasilskega praktikanta s sistemiziranim adjutom, odnosno gasilskega uradnika s prejemki X. čin. razreda mestnih uradnikov, skupine B.

Za vse navedene službe se od prosilcev splošno zahteva:

- 1.) jugoslovansko državljanstvo, 2.) neomadeževano življenje, 3.) telesno in duševno zdravje ter 4.) starost nad 18 in pod 40 let.

Posebne zahteve za namestitve pa so:

Ad A. 1.) Z uspehom dovršeni popolni studij na tehniški visoki šoli z vseni teoretičnimi in praktičnimi izpiti.

Ad A. 2.) Z uspehom dovršena srednja tehnična šola.

Ad B.: Z uspehom dovršeni popolni elektrotehnični studij na tehniški visoki šoli.

Ad C.: Z uspehom dovršeni popolni studij na živinozdravniški visoki šoli z diplomom.

Ad D.: Uspešno dovršena juridična fakulteta ali pa vsaj srednja šola z maturo in dokazilo o večletni praksi v finančni ali davčni upravi.

Ad E.: Uspešno dovršena srednja šola z maturo ali te odgovarajoča izobrazba. Prednost imajo prosilci, ki dokažejo, da poznajo socialno-politična vprašanja in ki so že delovali praktično ali teoretično na polju socialne politike.

Ad F.: Uspešno dovršena srednja šola z maturo. Prosilci, ki so dovršili tehnično srednjo šolo in dokažejo strokovno izobrazbo, imajo prednost.

Pravilno, z vsami potrebnimi dokazili opremljene prošnje vložiti je najkasneje do dne

30. majnika 1923.

pri predsedstvu mestnega magistrata v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 15. maja 1923.

Zupan:
dr. L. Perič I. r.

Službo išče

upokojen stražmešter, ne- oženjen, z daljšo pisarniško prakso.

Nastopi lahko takoj ter prevzame vsako mesto, kjer se potrebuje zanesljivih ljudi.

Ponudbe pod „Zanesljiv“ na Aloma Company, anončna družba z o. z. v Ljubljani, Kongresni trg 3.

Pisalni stroji ita.

Mehanična delavnica (popravljalnica)

LJUBLJANA Selenburgova ulica 6/1. L. BARAGA.

BLUZE

najnovjših modelov so ravnokar došle.

A. & E. Skabernič Ljubljana Mestni trg 10.

TRGOVSKE ADRESE

UREJENE PO STROKAM IZ VSEH KRAJEV JUGOSLAVIJE IN INOZEMITVA

••• ZAJAMČENO PRAVILNE •••

OSKRBI TOČNO IN PO ZMERNIH CENAH •••

ALOMA COMPANY

ANONČNA IN REKLAMNA D. Z O. Z.

CENTRALA LJUBLJANA KONGRESNI TRG 3

BEOGRAD PODRUŽNICA SREMSKA ULICA 9